

Lösningssmedel

Många olika lösningssmedel används i arbetslivet och orsakar arbetsskador. Ofta anges besvär från andningsorgan, hud och nervsystem i de arbetssjukdomar som anmäls.

Symptom

Lösningssmedel kan komma in i kroppen genom lungorna men också via huden. Lösningssmedel kan leda till yrsel, trötthet, illamående samt nerv- och hjärnskador. Man kan bli avtrubbad och reaktionsförmågan försämras. Därmed ökar också risken för olyckor. Lösningssmedel kan även orsaka skador på inre organ, sprickor och inflammation i huden samt brand och explosionsolyckor.

Anmälda arbetssjukdomar 2004-2007

Mellan 2004-2007 anmäldes 322 arbetssjukdomar där lösningssmedel angetts som tänkbar orsak. 235 av anmälningarna gällde män. Vissa sjukdomar har en orsaksbakgrund som ligger många år bakåt i tiden.

På mindre än hälften av anmälningarna är ämnet specificerat. Kemiska ämnen som oftast anges är acetone (17 fall) och xylene (16 fall).

Yrkesgrupper

En yrkesgrupp som ofta anmäler arbetsskada till följd av lösningssmedel är maskinoperatörer (fig 1).

Här följer några exempel på beskrivningar från anmälningarna:

Montörer : En kvinnlig montör har vid rengöring av en färgmärkningsmaskin känt smak av lösningssmedel i munnen och fått huvudvärk.

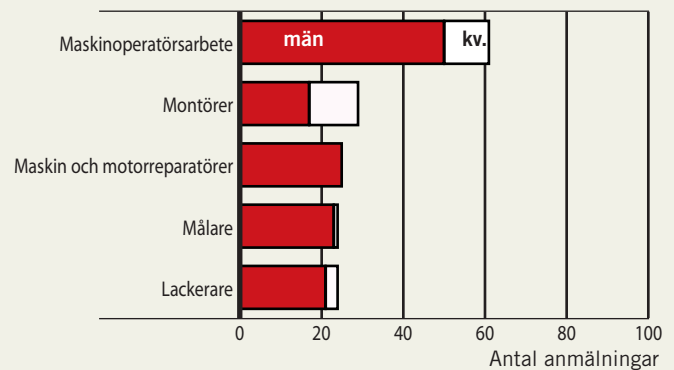
En manlig montör har vid rengöring av bildörrar fått sprickor och uttorkning av händerna. Lösningssmedel har trängt genom skyddshandskarna.

Maskin och motorreparatörer: En manlig truckreparatör har vid service och reparation av truckar använt lösningssmedel och fått hudbesvär på händerna.

En manlig materialtekniker inom försvarsmakten har vid rengöring av flyghjälmarna och annat flygsäkerhetsmaterial förlorat luktsinnet. Användandet av lösningssmedel är trolig orsak.

Lackerare: En kvinnlig lackerare som använt lösningssmedelsbaserade industrifärger har fått andnöd och allergiska utslag.

Figur 1 Anmälda arbetssjukdomar 2004-2007 där lösningssmedel angetts som tänkbar orsak.

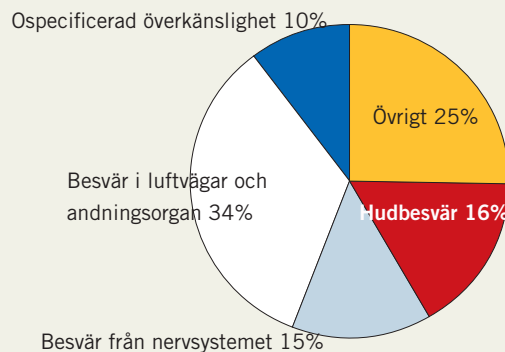
källa:ISA

Anmälda besvär

Besvär i luftvägar och andningsorgan utgör mer än en tredjedel av anmälningarna. Hudbesvär och besvär från nervsystemet förekommer i 15 % av fallen (figur 2).

Exempel på det sistnämnda är en manlig billackerare som andats in stora mängder lösningssmedel under många år. Han har nu stora problem med inlärning, minne och koncentration.

Figur 2 Anmälda arbetssjukdomar 2004-2007 där lösningssmedel angetts som tänkbar orsak. Fördelade efter typ av besvär.

källa:ISA